

Волкова Віра Андріївна

кандидат педагогічних наук, доцент

Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана Хмельницького,
Україна

Безух Віта Сергіївна

здобувачка вищої освіти другого (магістерського) рівня

Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана Хмельницького,
Україна

ВИКОРИСТАННЯ МУЛЬТФІЛЬМІВ В ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ ЗАКЛАДУ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ

Сучасний період розвитку суспільства тісно пов'язаний з впливом інформаційно-комунікативних технологій, які входять у всі сфери людської діяльності. Нова система освіти в Україні орієнтується на включення в освітній простір інформаційно-комунікативних технологій. Тож можна побачити, що в навчально-виховному процесі використовують транслявання мультфільмів за допомогою різного приладдя [1, с. 13].

Зазначимо, що базові якості та основи особистості закладаються в період дошкільного віку. Важливо в цей період створити умови і передумови для гармонійного, повноцінного саморозвитку і соціалізації дітей, головне врахування того факту, що дитина дошкільного віку розвивається не ізолювано, а в соціумі, для якого в сучасному світі характерний безпосередній контакт і залучення в інформаційні технології.

Дитина залучається до культури суспільства через твори мистецтва, тому у другій половині ХХ століття додався ще один вид мистецтва як мультиплікаційний фільм. У «Словнику іншомовних слів» О. С. Мельничука, зазначено, що мультфільм – це фільм, створений методом мультиплікації. Це медіа продукт, який за часом демонстрації є короткотривалим [3, с. 522].

Роль мультфільмів у освітньому процесі значна, оскільки дитина разом із мультиплікаційними героями вчиться «вибудовувати» міжособистісні

відносини, здобуває нові знання. Художні образи мультфільму здатні збагатити пояснення і дії педагога емоційністю, барвистістю, наочністю, казковістю і наповнити весь виховний процес творчістю. Приваблює дітей дошкільного віку у мультфільмах їх яскравість, лаконічність, простота і доступність сюжету, які пробуджують і утримують інтерес.

Центральною ідеєю більшості мультфільмів виступає протиборство основних етичних категорій – «добра» і «зла», де завжди добро перемагає над злом. Мультфільм наочно демонструє наслідки недотримання моральних норм, а його сюжети і образи персонажів є трансляторами моральних норм і цінностей. Дитині дошкільного віку важко засвоїти і усвідомити абстрактні поняття доброти, щедрості, жадібності, заздрості, чуйності, а саме у мультфільмах вони представлені в доступній, образній формі, яка є зрозумілою дітям даного віку.

Перегляд мультиплікаційних творів у супроводі з дорослими дає можливість пояснити дитині в доступній формі безліч досить абстрактних понять, причинно-наслідкових зв'язків, допомогти дитині побачити світ людських взаємин, а значить – сприяти її моральному вихованню.

На думку Б. М. Теплової, прояв дітьми емоційного відгуку, чуйності в процесі перегляду, а також інтересу до настрою і емоцій персонажів орієнтує педагогів на вдосконалення цього процесу, виховання у дітей здатності до створення чуттєвих образів персонажів і повноцінного емоційного сприйняття змісту побаченого [4, с. 29].

Потенціал мультфільму у вихованні поведінкової основи моральної поведінки полягає в можливості зіставлення і перенесення моральних ситуацій мультфільму у власну життєдіяльність. За допомогою відтворення дій, вчинків, реплік персонажів у грі, в спілкуванні, у спільній діяльності дошкільник пізнає самого себе, відбувається присвоєння норм і еталонів через механізм ідентифікації [2, с. 102].

Мультфільм виступає носієм шаблонів поведінки, що втілюють різноманітні людські якості, як позитивні, так і негативні. За допомогою

мультфільму, в якому втілені зразки поведінки, стає можливим встановлення зв'язку між відокремленими нормами і реальною поведінкою дитини дошкільного віку за допомогою створення ситуації, в якій дитина повинна поставити себе на місце іншого. У такі моменти приходять на допомогу мультфільм, який демонструє прояв одних і тих же почуттів, здійснення вчинків у різних ситуаціях і обставинах.

Мультфільм створює умови, надає в якості прикладів альтернативні еталони і форми поведінки і дозволяє безпосередньо використовувати отримані знання в моральному досвіді. Ось, наприклад, можна дати дітям можливість проаналізувати мультфільм «Лісова братва» компанії Dream Works. Сюжет мультфільму заснований на однойменній серії коміксів Майкла Фрая і Тома Льюїса. Тварини з лісового братства зустрічаються з серйозною проблемою – їх рідні ліси активно освоюються людьми. Прокинувшись одного разу після зимової сплячки, вони бачать жахливу картину: на місці їх красивого, зеленого, повного різних горішків і ягід лісу виріс новий мікрорайон. Паніку в рядах звірів утихомирює хитрий єнот Ер Джей, який переконує звірів, що прихід людей – це тільки на користь їм же самим. Переслідуючи свої корисливі мотиви, він пояснює нетямущим товаришам, що новий світ – це «ворота в райське життя», тому що там живуть дивні істоти, звані людьми, які живуть, щоб їсти, а не їдять, щоб жити. Тварини вирішують відкинути страх і насолоджуватися плодами цивілізації, з чого і починаються їх неймовірні пригоди, але в підсумку вони розуміють, що немає нічого кращого рідного лісу і улюбленої сім'ї.

У цьому мультфільмі з завзятим і тонким гумором показується та висміюється людська пристрасть до скуповування всього. Образ господині мікрорайону показує характер більшості людей, які відповідальні лише за свою ділянку землі. Цей мультфільм можна описати виразом «ніколи не буває достатньо», що є досить символічно. Розібравши його, головною задачею педагога є пояснення цієї сатири дітям, роз'яснення моральних цінностей, що є «добрим», а що «поганим».

У галузі освіти можна використовувати мульттерапію. Це методика співпраці вихователя і дитини через перегляд мультиплікаційних картин і в подальшому їх аналіз з метою досягнення високих позитивних результатів у навчальному, розвивальному та виховному аспектах. Поділяється вона на дві форми: пасивна (беруть участь діти молодшого дошкільного віку, включає в себе перегляд мультфільмів, їх аналіз разом з батьками або педагогами), активна (активна діяльність дітей, в якій приймають участь діти старшого дошкільного віку. Після перегляду мультфільму пропонується дітям закріпити матеріал під час художньо-естетичної діяльності) [5, с. 29].

Мульттерапія – це процес утворення зв'язку між героями мультфільму і поведінкою в реальному житті. Дана форма роботи сприяє згуртуванню колективу, закладає моральні орієнтири, дозволяє працювати на ціннісному рівні, стимулює здатність до роздумів, через опосередковану діяльність дошкільнята вчаться аналізувати свої проблеми і вибудовувати правильну модель поведінки в цьому світі. Послідовна, систематична співпраця вихователя з дошкільниками через перегляд мультиплікаційних картин сприяє розвитку творчих здібностей, самостійності, обізнаності, активності, залучає й привчає до пошукової діяльності, розвиває уяву та образне мислення. Справа у тому, що заняття з використанням мульттерапії – це не просто перегляд мультфільмів, це збалансована діяльність, за якої можливі й фізичні навантаження, і бесіди на «делікатні» теми.

Підсумовуючи вище сказане, можна сказати, що стрімкий розвиток суспільства, науки і техніки надає педагогу широкі можливості вибору інноваційних ефективних засобів проектування навчально-виховного процесу. Застосування мультимедійних засобів навчання дає заняттю з дошкільниками специфічної новизни, яка за своїм змістом і формою викладення забезпечує можливість відтворити за короткий час значний за обсягом матеріал, а також подати його в незвичному аспекті, викликати в дошкільників нові образи, деталізувати нечітко сформовані уявлення, поглибити здобуті знання. Саме через перегляд тематичних мультфільмів

дитина краще засвоює соціальні норми і правила, програючи їх з персонажами, розвиваються комунікативні навички, після перегляду діти вчаться домовлятися, обговорюють побачене, висловлюють свою думку.

Список джерел:

1. Васильєва О. Використання мультиплікаційних картин і розвивальних фільмів у роботі з дітьми: взаємозв'язок інноваційних технологій. *Дитячий садок (періодичне видання)*. 2013. № 6 (678). С. 1-15
2. Лохвицька Л. В. Програма з морального виховання дітей дошкільного віку «Скарбниця моралі». Тернопіль: Мандрівець, 2014. 128 с.
3. Словник іншомовних слів / упор. О. С. Мельничука. 1-е вид., Київ: Головна редакція «Українська радянська енциклопедія», 1974. 776 с.
4. Теплов Б. М. Психология и психофизиология индивидуальных различий. Воронеж, 2004. 440 с.
5. Тупичкина Е. А. Развитие у старших дошкольников понимания эмоционального содержания мультфильма. *Начальная школа плюс До и После*. 2014. № 5. С. 27-32